

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **K. Z.**, narozený dne X
státní příslušnost Ukrajina
místem pobytu v ČR X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2019 č. j. OAM-791/ZA-ZA11-ZA21-2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. §

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní body

2. Žalobce měl za to, že mu má být udělena mezinárodní ochrana, toto prokázal svou věrohodnou výpovědí. Žalobce pochází z města L. v Luhanské oblasti na východě Ukrajiny, tedy z části země, která není pod kontrolou ukrajinské vlády, ale pod kontrolou proruských separatistů. Jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl obavy o život z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Bezprostředním důvodem k odchodu byla skutečnost, že v roce 2019 začalo Rusko vydávat pasy obyvatelům Luhanské a Doněcké oblasti ve zjednodušeném řízení, začal být vyvíjen na obyvatele tlak, aby si ruské pasy a ruské občanství vyřídili. Žalobce si ruský pas odmítl vyřídít, nechce ruský pas ani ruské občanství. Pokud si však ruský pas nevyřídí, bude mít v separatistické Luhanské lidové republice v praxi velmi ztížené možnosti existence. Získání zaměstnání i možnost studia jsou stále častěji v praxi podmiňovány držením ruského pasu. Pokud by však žalobce přijal ruský pas a tím ruské občanství, znamenalo by to také povinnost absolvovat povinnou vojenskou službu v Rusku a s největší pravděpodobností by byl nasazen do oblasti bojů právě na východě Ukrajiny. Během ozbrojeného konfliktu v této oblasti již žalobci zemřeli tři kamarádi, kteří se bojů účastnili, a je tedy zcela pochopitelné, že má žalobce obavy o svůj život. Sám žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že si je vědom probíhajících ozbrojených střetů mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině.
3. Žalobce během správního řízení jasně uvedl, že by přestěhováním své problémy vyřešit nemohl, neboť je mu známo, že ve zbytku země se obyvatelé chovají k uprchlíkům z Luhanské a Doněcké oblasti nepřátelsky, pro vnitřně přesídlené osoby je velmi obtížné sehnat zaměstnání, bydlení a jsou denně vystavováni nepřátelskému chování okolí, což potvrzují zprávy týkající se situace vnitřně přesídlených osob. Žalobce se domnívá, že žalovaný došel ke zcela chybnému závěru ohledně možnosti využití vnitřního přesídlení. Žalobce považuje závěr žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení za nesprávný a nepřezkoumatelný, neboť žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav věci a tento svůj závěr nedostatečně odůvodnil, čímž se dopustil porušení právních předpisů a nerespektoval judikaturu správních soudů. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval pouze formálními možnostmi vnitřního přesídlení, nikoli možností faktickou, přičemž možnost vnitřního přesídlení vůbec nezkoumal v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu ve vztahu k individuálnímu případu žalobce. Žalovaný tedy nezjistil skutkový stav v souladu s ust. § 3 správního řádu. Podmínkou pro to, aby bylo možné spoléhat na vnitřní ochranu, je splnění určitých záruk: osoba, která má být vyhoštěna, musí být schopna do cílové oblasti odcestovat, musí jí být do této lokality umožněn přístup a musí být schopna se v dané lokalitě usadit. Při hodnocení možnosti vnitřní ochrany je třeba se zabývat především dostupností vnitřní ochrany, kdy vnitřní ochrana nesmí být ať už fakticky (lze stěží požadovat po starém člověku, který celý život žil v jedné vesnici, aby se v zemi původu s nestabilní situací zmítané ozbrojenými konflikty přesunul do naprosto cizího prostředí vzdáleného stovky kilometrů), či právně pouze teoretická.

Cestu za vnitřní ochranou nesmí vylučovat poměry panující v zemi původu (osoba hledající vnitřní ochranu nesmí být vystavena nepřiměřenému riziku). Dále je potřeba hodnotit účinnost vnitřní ochrany, tedy zda se žadateli o udělení mezinárodní ochrany podaří původcům pronásledování definitivně uniknout takovým způsobem, aby bylo vyloučeno riziko opětovného pronásledování, postavení žadatele i po jeho přesunu musí splňovat určité minimální standardy z pohledu základních lidských práv, která musí být pro stěžovatele zajištěna, a rovněž nesmí dojít k extrémnímu zhoršení jeho sociálního a ekonomického postavení, přičemž určité nepohodlí je akceptovatelné. Je tedy třeba zvážit bezpečnost žadatele, respektování základních lidských práv v místě vnitřní ochrany, jeho osobní situaci, rodinné vazby a také ekonomické poměry. Lze shrnout, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit celou řadu kritérií, především reálnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Podle Krajského soudu v Brně, rozsudku ze dne 27. 9. 2017, č. j. 32 Az 8/2016-45 je třeba zvážit též bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.

4. Žalobce dále citoval různé zdroje akcentující obtíže vnitřně přesídlených osob na Ukrajině (doporučení UNHCR v oblasti mezinárodní ochrany ze dne 23. 7. 2003, zprávu organizace The New Humanitarian ze dne 10. 9. 2019 „For Ukrainians displaced by war, five years in a grey container bloc“, National Monitoring System Report on the Situation of Internally Displaced Persons - March 2019, zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) „National Monitoring System Report on the Situation of Internally Displaced Persons z roku 2019, studii „Migration and the Ukraine Crisis: A Two-Country Perspective“, zpráva Norské rady pro uprchlíky „VOICES FROM THE EAST: Challenges in Registration, Documentation, Property and Housing Rights of People Affected by Conflict in Eastern Ukraine“ z roku 2016, zpráva US Department of State „Country Report on Human Rights Practices 2018 – Ukraine“).
5. V žalobě zdůraznil, že na Ukrajině je okolo 1,4 milionů vnitřně vysídlených registrovaných osob. Vláda reálně nevyčleňuje dostatečné finanční prostředky (ačkoliv tak finance ze strany vlády směrem k vysídleným osobám jdou, jedná se o podfinancovanou oblast). Pomocnou ruku vysídleným osobám tak musí poskytovat dobrovolníci a nevládní organizace. Legislativa (či v praxi užívaná pravidla) naopak vnitřně přesídleným osobám život často spíše ztěžuje. Tato skutečnost nejvíce rezonuje v oblasti penzí pro seniory a volebního práva. Mezi nejčastější komplikace patří zejména zaměstnanost a bydlení, dále například zdravotní péče či integrace do společnosti. Je zaměstnáno celkem 48 % přesídlených osob, přičemž v době před přesídlením tohle číslo dosahovalo 59 %. Uchazeči o práci v drtivé většině hlásí těžkosti spojené s nalezením zaměstnání. Mezi hlavní problémy patří nízké mzdy, nízký počet volných pracovních míst pro danou kvalifikaci a diskriminace ze strany zaměstnavatelů na základě statusu vnitřně vysídlených osob nebo věku. Pracovní příležitosti se podle výpovědí dotazovaných osob liší. Některé dobré pracovní pozice jsou podmíněny například vlastnictvím pracovních nástrojů. Kvůli tomu nemohou vysídlené osoby dotčené pracovní pozice získat (pokud nemají úspory). Další překážky v získávání zaměstnání představují například věk a status vnitřně vysídlené osoby. V případě, že vysídlená osoba práci najde, musí se potýkat s dalším signifikantním problémem v podobě malé mzdy. Celkem 50 % vysídlených osob se cítí integrováno a dalších 36 % se cítí částečně integrováno. Zvyšující se hodnoty však zaznamenala diskriminace, již ohlásilo 7 %

dotazovaných. Zdravotnická péče se stala pro mnohé vnitřně vysídlené osoby finančně nedostupnou, přičemž snižování nezbytných zdravotních výdajů je mnohokrát nezbytným krokem pro ty vnitřně vysídlené, kteří trpí nedostatkem potravin. 34 % vnitřně vysídlených se setkává s diskriminací na trhu s bydlením, 32 % na pracovním trhu, 29 % v oblasti zdravotnictví, 24 % při interakci s ostatním obyvatelstvem a 16 % v přístupu k úřadům. Proces získání sociálních dávek a penzí je pro vnitřně vysídlené značně komplikovaný a zanechává mnoho z nich bez jakékoli podpory.

6. Bylo by nepřiměřené, mj. z pohledu lidských práv, po žadateli očekávat, aby se přemístil a žil v bídě. Nalezení zaměstnání a bydlení je pro žalobce v jeho situaci, kdy nemá na území Ukrajiny rodinu ani žádné jiné zázemí a nemá ani žádné úspory, velmi obtížnou záležitostí. Žalobce má na Ukrajině pouze babičku a strýce, kteří žijí v L., matka žalobce je v současné době také v ČR, kde požádala o mezinárodní ochranu. Jak vyplývá z výše citovaných zpráv, jsou vnitřní uprchlíci na Ukrajině na trhu práce a trhu s bydlením diskriminováni. Všechny tyto faktory dohromady zakládají důvodné pochybnosti o správnosti závěru žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení. Závěr žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení odůvodněný toliko jeho formální možností bez toho, aby se žalovaný jakkoli zabýval faktickou možností vnitřního přesídlení na základě řádného zjištění skutkového stavu a posouzení kritérií vyjmenovaných ve výše citovaném rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 32 Az 2/2016-45 ze dne 27. 9. 2017 a rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 99/2007-93 ze dne 24. 1. 2008 je tedy jasně nepřezkoumatelný a s ohledem na výše citované zdroje i věcně nesprávný, tudíž pro porušení ust. § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2 a odst. 3, § 50 odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu, 12 a §14a zákona o azylu i nezákonný.
7. Žalobce dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 Azs 27/2019, podle kterého skutečnost, že žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také snaha o legalizaci pobytu na území ČR, nepostačuje sama o sobě k neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14a zákona o azylu, neboť tato skutečnost ještě nevylučuje, že žadatel opustil zemi původu a chce se usídlit v ČR právě proto, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu z azylově relevantních důvodů, nebo že by v případě navrácení do této země čelil skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu. Čas podání žádosti by tedy stěžovateli neměl být sám o sobě k tíži a správní orgán žádost nemůže a priori posuzovat jako účelovou „k legalizaci pobytu“. Zvláště k ní nesmí přistupovat jinak než k žádostem, které nepovažuje za „účelové“. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až poté, kdy mu končila platnost tříměsíčního pracovního víza, což však a priori nevylučuje hrozbu vážné újmy v zemi původu žalobce. Žalobce neměl bezprostředně po příchodu do ČR důvod žádat o udělení mezinárodní ochrany, neboť měl platné vízum a nemusel se obávat návratu na Ukrajinu. Byl v ČR v bezpečí a návrat do země, kde by mu hrozila vážná újma, mu v tu dobu nehrozil.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. V průběhu správního řízení žalovaný správní orgán nedospěl k závěru, že by žalobce byl azylově relevantním způsobem pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu. Výčet důvodů pro udělení azylu je taxativně uveden v § 12

zákona o azylu, což znamená, že z jiného než zákonného důvodu, nemůže být azyl udělen. Obavu z možného povolání do armády, kterou žalobce uvedl, nelze pod stanovený výčet důvodů podřadit. Žalovaný konstatoval, že žalobce v červnu 2019 z vlasti bez potíží vycestoval, a to i přesto, že tou dobou měly být vydávány jím zmíněné ruské pasy. Současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pokud žalobce hodlá pobývat na území ČR, je povinen dodržet pravidla pro pobyt cizinců, pokud nejsou naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až po tříměsíčním pobytu v ČR, kdy mu končila platnost pracovního víza, a v době, kdy mu reálně hrozilo vyhoštění z ČR. Z jednání žalobce po vstupu na území ČR zcela jasně vyplývá, že své problémy ve vlasti nepovažoval za natolik závažné, aby ho přiměly bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
10. Dne 4. 9. 2019 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a to výlučně z důvodu, že ve městě L. probíhá válka. Celý život žil ve městě L., vlast opustil v dubnu 2019, když se začaly vydávat ruské pasy, což znamenalo jít povinnost do války bojovat. Je zdravý a bezdětný. Do ČR přijel již za prací v listopadu 2018, byl zde do konce února 2019. V únoru 2019 žalobce chtěli po příjezdu do země odvést na vojnu, řekl mu to člověk, který kontroloval pasy na ukrajinské hranici s Doněckou republikou, předvolánku však nedostal. Na Ukrajinu se nemůže vrátit, neboť se tam k lidem z Doněcka a L. nechovají dobře.
11. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 12. 2019 žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného je obava z povolání do tzv. luhanské armády a následného vyslání do bojů.
12. Žalovaný uvedl, že si je vědom probíhajících ozbrojených střetů mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v části Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině. Dle Informace OAMP ze dne 25. 4. 2019 se však bezpečnostní situace na Ukrajině relativně uklidnila a dle vládních i nevládních výročních zpráv nedocházelo k bezpečnostním incidentům v žádné z dalších ukrajinských oblastí, kromě oblasti Luhanské a Doněcké. Dle správního orgánu tak není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Žalobce má možnost vyřešit své problémy v Luhanské a Doněcké oblasti přestěhováním se v rámci Ukrajiny. Dle usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 148/2015 ze dne 24. 9. 2015: „*lokální problémy jsou řešitelné vnitřním přesídlením, koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany*“. Ačkoliv jmenovaný popřel, že by své potíže ve vlasti mohl vyřešit přestěhováním se na jiné místo, protože se lidé špatně chovají k občanům, kteří pocházejí z Luhanské a Doněcké oblasti, správní orgán pokládal tato tvrzení žadatele za spekulativní. Jmenovaný možnosti vnitřního přesídlení

v rámci své vlasti nevyužil, pročez nelze předjímat, zda by tímto způsobem své problémy nevyřešil. Žadatel má v případě svého návratu do vlasti možnost žít v části Ukrajiny, kde ozbrojené střety neprobíhají, a která zároveň splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, a tudíž byla zařazena na seznam bezpečných zemí původu. Dle Informace OAMP - Situace v zemi „vnitřně vysídlené osoby“ ze dne 20. 2. 2019 se prvním zákonem upravujícím postavení vnitřně přesídlených osob včetně osob z východní Ukrajiny se stal zákon „O zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob“ z podzimu 2014. Zákon poskytuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, mimo jiné přístup k základním právům, poskytování ochrany proti diskriminaci, nucenému navrácení a zajištění pomoci v případě dobrovolného návratu a zároveň zajišťuje i zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Možnosti stěhování v rámci Ukrajiny jsou standardní, úřední omezení neexistují a z výše uvedených informací je zřejmé, že na Ukrajině existuje zákon poskytující všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, a že ukrajinské státní orgány se snaží řešit situaci vnitřně vysídlených osob, například novelizací výše uvedeného zákona. Je nutno použít všechny dostupné možnosti vnitrostátní ochrany, než nastoupí nástroje ochrany mezinárodní. Nad rámec výše uvedeného správní orgán konstatoval, že považuje žádost jmenovaného za účelovou, neboť ten ji podal ve snaze legalizovat si tímto podáním svůj pobyt v ČR. Jestliže skutečně vůči žadateli docházelo k takovému jednání, které by mělo v jeho případě vyvolat odůvodněný strach z povolání do armády a následného posláni do války, nic by mu objektivně nebránilo podání žádosti o mezinárodní ochranu ihned po jeho příjezdu do ČR, kam přijel za prací. K tomu však došlo až po tříměsíčním pobytu v ČR, poté co dotyčného na začátku září 2019 končila platnost pracovního víza. Je zřejmé, že žalobce potíže ve vlasti nepovažoval za natolik závažné, aby ho přiměly bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Podle § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
15. Podle § 14a zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou*

důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

16. Pokud jde o bezpečnostní situaci na Ukrajině, soud odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který se v minulosti k této otázce mnohokrát vyjadřoval. Z posledních lze zmínit zejména usnesení ze dne 17. 2. 2021, č. j. 4 Azs 12/2020-52, ve kterém soud shledal, že: *„Bezpečnostní situací na Ukrajině se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval a vyhodnotil, že ani dříve, ani v současné době nelze situaci na Ukrajině klasifikovat jako tzv. totální konflikt, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný ve východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (srov. např. usnesení ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017-35 nebo ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017-27). Situace na Ukrajině se přitom od doby, kdy byla uvedena rozhodnutí vydána, nezhoršila. Nejvyšší správní soud dále poznamenává, že v případě konfliktu nemajícího charakter tzv. totálního konfliktu nestačí k udělení mezinárodní ochrany pouze existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadatel o mezinárodní ochranu musí prokázat skutečné nebezpečí vážné újmy dostatečnou mírou individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68).“*
17. Žalovaný se adekvátně vypořádal s posouzením bezpečnostní a politické situace v zemi. Jelikož žalobce pochází právě z konfliktem postižené oblasti, zabýval se žalovaný možnostmi vnitřního přesídlení. Žalovaný vycházel z podkladů, které uvedl na straně 6 rozhodnutí. Tyto podklady zcela odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81 uvedl: *„[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“* Těmto požadavkům podklady shromážděné žalovaným zcela vyhovují. Podklady jsou z let 2019, tedy v době rozhodování (prosinec 2019) byly aktuální. Žalobce v žalobě odkazoval na velké množství zpráv k situaci vnitřně přesídlených osob, tyto zprávy však k výzvě soudu nedoložil. K těmto zprávám soud konstatuje, že obecně mapují situaci vnitřně vysídlených osob, žalobce však nespécifikoval vazbu těchto zpráv právě na jeho osobu.

18. Námitky žalobce směřovaly k nedostatečnému posouzení možnosti vnitřního přesídlení. Žalobce namítal, že žalovaný nezkoumal možnost vnitřního přesídlení ve vztahu k individuálnímu případu žalobce. Je pravdou, že žalovaný se s touto otázkou vypořádal poměrně stručně, když výslovně nezvažoval kritéria stanovená judikaturou. Nelze však přehlédnout, že ve velmi obsáhlé žalobě ani žalobce neuvedl žádné konkrétní okolnosti, proč by v jeho případě vnitřní přesídlení nebylo možné, odkazoval na řadu zpráv, ze kterých vyplývá, s jakými obtížemi se obecně vnitřně vysídlené osoby mohou potýkat. Žalobce k důvodu nemožnosti vnitřního přesídlení v řízení před správním orgánem uvedl toliko, že se ostatní obyvatelé k vnitřně vysídleným osobám nechovají dobře, až v žalobě zmínil též obavu z ekonomických obtíží v souvislosti s vnitřním přesídlením.
19. K aktuální situaci vnitřně vysídlených osob soud doplnil odkazování o zprávu Landinfo Ukrajina, Vnitřně vysídlené osoby ze dne 16. 4. 2020. Z této zprávy vyplývá, že místní obyvatelstvo má k vnitřně vysídleným osobám celkově kladný postoj, postoje vůči vnitřně vysídleným osobám se v průběhu uplynulých let postupně zlepšují a vysídlení se začleňují. Též se snižují procenta vnitřně vysídlených osob pociťujících diskriminaci. Podle UNHCR k projevům nesnášenlivosti a jiným konfliktním situacím ve spojitosti s vysídlení dochází málo. K žalobcem zmiňované lékařské péči zpráva uvádí, že dostupnost zdravotní péče pro vnitřně vysídlené osoby v posledních dvou až třech letech většinou nepůsobila problémy. Vnitřně vysídleným osobám je poskytována i hmotná pomoc, byť je hodnocena jako nízká, též je na Ukrajině program na podporu bydlení, i zde je však uváděno, že je podfinancovaný. Přes tyto určité ekonomické obtíže však možnost vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny setrvale uznává též Nejvyšší správní soud.
20. V rozsudku č. j. 5 Azs 173/2020-47 ze dne 16. 4. 2021 Nejvyšší správní soud uvedl: „V projednávané věci vycházel žalovaný správní orgán z řady aktuálních zpráv o zemi původu stěžovatelky, ze kterých vyplynulo, že vnitřně vysídlené osoby mohou v jiných částech Ukrajiny pociťovat jisté byrokratické obtíže, obecně jsou jim však poskytovány různé formy pomoci; v roce 2014 byl přijat zákon o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob, který poskytuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, mimo jiné přístup k základním právům, poskytování ochrany proti diskriminaci a nucenému navracení a zajištění pomoci v případě dobrovolného návratu a zároveň zajišťuje a zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Rozhodně tedy nelze říct, že by těmto osobám brožilo skutečné nebezpečí vážné újmy na základě prostého faktu, že se jedná o vnitřně vysídlené osoby. Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném rozsudku sp. zn. 5 Azs 196/2020 současně připomněl, že je nutné rozlišovat primární důvody pro udělení mezinárodní ochrany odvíjející se od situace v místě trvalého bydliště žadatelů (v daném případě rovněž tj. v Doněcké oblasti – pozn. NSS) od toho, co žadatelé prožívají po svém vnitřním přesídlení v jiné části země, a následně hodnotit, zda mají žadatelé k dispozici možnost uniknout vážné újme způsobené ozbrojeným konfliktem právě formou vnitřního přesídlení a zda po nich lze využít této možnosti spravedlivě požadovat. Stěžovatelka však neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by vyplynulo, že pokus o vnitřní přesídlení není reálně možný, či ze kterých by bylo možné dojít k závěru, že po ní vnitřní přesídlení není možné spravedlivě požadovat (jak tomu bylo např. v situaci žadatelů o mezinárodní ochranu posuzované např. v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019-61, a ze dne 22. 10. 2020,

č. j. 5 Azs 72/2019-42). Tvzení stěžovatelky, že se nikam jinam stěhovat nechce, neboť jinde nikoho nezná, jakož ani to, že by měla ekonomické problémy, není relevantním argumentem, který by mohl z hlediska přiznání mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu obstát. Nelze tak dovodit, že by jiná část země pro stěžovatelku nebyla dostupná, a že by zde byla jakkoli pronásledována, ani z ničeho nevyplývá, že by jí hrozilo nucené navrácení zpět do Doněcké oblasti. Ze zpráv, které byly v řízení použity, nevyplývá, že by na území Ukrajiny nezasažených ozbrojeným konfliktem nebyla dodržována lidská práva, resp. jim nebyla poskytována ochrana. Nejvyšší správní soud tímto nijak nehodlá zlehčovat obtížnou životní situaci stěžovatelky. Opakovaně však ve své judikatuře zdůraznil, že zákon o azylu neslouží k ochraně žadatelů před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu a primárně nemůže sloužit k řešení pobytové situace v České republice; srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43.“

21. Vnitřním přesídlením se Nejvyšší správní soud zabýval též např. v rozsudku ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, či v poslední době v rozsudku ze dne 7. 1. 2021, č. j. 5 Azs 196/2020-56. Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že při posuzování možnosti vnitřního přesídlení je nezbytné hodnotit především faktickou i právní realnost, přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Současně musí být zohledněny osobní poměry žadatele o mezinárodní ochranu, celkové poměry panující v zemi jeho původu, dostupnost a účinnost vnitřní ochrany a postavení a bezpečnost žadatele jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení; důkazní břemeno ohledně toho, zda je v konkrétním případě vnitřní přesídlení možné, tíží správní orgán (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007- 93). Soud upozorňuje též na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2019, č. j. 7 Azs 116/2019-21, v němž uvedený soud odkázal celou řadu svých rozhodnutí, která se touto otázkou zabývala, a dodal, že: „Pokud jde o stěžovatelkou namítanou diskriminaci ze strany státních orgánů v souvislosti s vnitřním přesídlením, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018-40. Z něj se podává, že nic nenasvědčuje ani tomu, že by případnou překážku v možnosti přesídlení v rámci Ukrajiny mohly představovat státní orgány. Ukrajinské státní orgány se naopak snaží těmto osobám pomoci přijetím různých opatření. Žalovaný i městský soud upozornili na ukrajinský zákon o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob, který zaručuje soubor práv vnitřně vysídleným osobám - mimo jiné ochranu před diskriminací a nuceným návratem, a zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Stěžovatelka má tedy možnost zaregistrovat se jako vnitřně vysídlená osoba a využít pomoci příslušných vládních institucí.“
22. K tomu lze dále odkázat na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 11. 2018, č. j. 52 A 8/2018-19, ve kterém se konstatuje: „Co se týče nekonkrétní polemiky žalobce o potížích s byrokracií a sháněním obživy kvůli čtyřletému pobytu v České republice, soud konstatuje, že tato argumentace není způsobila zpochybnit závěry ministra vnitra v závazném stanovisku ze dne 24. 4. 2018, že došlo ke zjednodušení výplaty dávek pro vysídlené osoby a ke zvýšení jejich maximální výše, legislativa se trvale zlepšuje a narůstá počet nestátních organizací, které vysídleným osobám poskytují pomoc, ani konkrétní informace o zemi původu žalobce, které uvádějí, že na Ukrajině se počet evidovaných vnitřně vysídlených osob pohybuje okolo 1,7 milionu [viz Informace norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) ze dne 19. 12. 2017]. Byť tato zpráva zmiňuje žalobcem zmíněné problémy

vnitřně vysídlených osob (byrokracie spojená s registrací a žádostmi o dávky, neexistence nároku na sociální bydlení, vyšší míra nezaměstnanosti), nelze na jejím základě dospět k závěru, že by nebylo možné se registrovat jako vnitřně vysídlená osoba, sehnat bydlení či zaměstnání, a tudíž soud nepovažuje obavy žalobce za oprávněné. Soud tedy dospěl k závěru, že vnitřní vysídlení je pro žalobce dostupné a účinné řešení jeho situace, přičemž ze zpráv o zemi původu žalobce neplyne, že by hrozilo navrácení žalobce do oblasti konfliktu či že by žalobci v případě registrace jako vnitřně vysídlené osoby nebyl zaručen minimální standard ochrany lidských práv.“

23. Srovnej též např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 6 Azs 152/2019- 33: „*Stěžovatel sice pochází z východní části Ukrajiny, konkrétně z Luhanské oblasti, která je ozbrojenými střety mezi ukrajinskými silami a Luhanskou nezávislou republikou přímo dotčena, Nejvyšší správní soud však v řadě svých rozhodnutí uznal možnost vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny (například usnesení ze dne 24. 5. 2017 č. j. 2 Azs 59/2017-27, ze dne 30. 4. 2015 č. j. 9 Azs 13/2015-69, ze dne 17. 6. 2015 č. j. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 14. 4. 2015 č. j. 10 Azs 17/2015-51; usnesení ze dne 28. 3. 2018 č. j. 10 Azs 12/2018-31 se týkalo stěžovatele pocházejícího z Doněcké oblasti, tedy z druhé z oblastí bezprostředně ovlivněných konfliktem), které má přednost před udělením mezinárodní ochrany (jak vyplývá z § 2 odst. 7 zákona o azylu), a zdůraznil kolísající charakter konfliktu, který nepředstavuje konkrétní individualizované nebezpečí vůči každému, kdo ve východních oblastech Ukrajiny pobývá (srov. například usnesení ze dne 24. 9. 2018 č. j. 5 Azs 55/2017-27 či ze dne 7. 3. 2019 č. j. 10 Azs 261/2018-38). Nelze sice vyloučit výjimečné případy, kdy lze o možnosti vnitřního přesídlení pochybovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2017 č. j. 4 Azs 197/2016-94), nic však nesvědčí o tom, že by stěžovatelův případ mezi takové výjimky patřil (obdobně například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2018 č. j. 1 Azs 440/2017-27).“*

24. Městský soud v Praze se se závěry Nejvyššího správního soudu ztotožňuje a odkazuje na ně. Žalovaný zvážil možnost vnitřního přesídlení žalobce v rámci Ukrajiny dostatečně. Na základě skutečností plynoucích ze správního spisu se podává, že osobní poměry žalobce nebrání přesídlení do jiné části Ukrajiny. Žalobce je samostatný, mladý, bezdětný muž v produktivním věku a nemá žádné zdravotní problémy. Žalobce tak nepatří mezi osoby, které by měly být jakkoli ohroženy. Sám neuvedl žádný důvod, který by v jeho případě mohl představovat reálnou překážku vnitřního přesídlení; při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu netvrdil, že by kdekoli na Ukrajině mohl být právě on vystaven nějakým potížím či ústrkům ze strany státních orgánů či soukromých osob. Žalobce pouze obecně uváděl, že se na Ukrajině špatně chovají k občanům, kteří pocházejí z Luhanské a Doněcké oblasti. Žalobci nehrozí nucený návrat do L., Ukrajina naplňuje minimální standardy ochrany lidských práv (žalobce ani opak netvrdil), žalobci přitom v části Ukrajiny pod kontrolou ústřední vlády nehrozí žádné pronásledování Luhanskou lidovou republikou. Přesídlení se tedy v případě žalobce jeví jako reálné a smysluplné řešení. Tvrze problémy s diskriminací vnitřně vysídlených osob jistě v určité míře existují, z dostupných zdrojů však nevyplývá, že by takové postoje byly státními orgány akceptovány či dokonce podporovány, nevyplývá to ani z tvrzení žalobce. Soud podotýká, že důvody zakládající překážku možnosti vnitřního přesídlení musí dosahovat určité intenzity, které však žalobcem popsané teoretické potíže bez návaznosti na jeho osobu nedosahovaly. Žalobce tak neuvedl žádné

relevantní skutečnosti, které by bránily reálné možnosti přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nezasážené konfliktem, kde je bezpečnostní situace stabilní. Možnosti vnitřního přesídlení využili i jiní občané Ukrajiny a ukrajinská vláda se snaží tyto osoby podporovat. Soud se ztotožňuje se závěry žalovaného, že v případě žalobce je přesídlení možné. Podmínka, že je zde jiná část země původu žalobce dostupná, je naplněna, neboť převážná část Ukrajiny bezpečná a nic nenasvědčuje tomu, že by se na tom mělo něco změnit. Přesun do takové jiné části je účinným řešením a vyhovuje i dalším požadovaným podmínkám. Soud nezpochybňuje špatnou ekonomickou situaci v zemi a celkově horší životní úroveň, nejsou toto skutečnosti, pro které by bylo možné žalobci udělit mezinárodní ochranu. Soud též podotýká, že žalobce již úspěšně žil v zcela cizí zemi za účelem výdělků, zároveň za sebou nemá žádné negativní zkušenosti s přesídlením v rámci jeho rodné země a ani ohledně jeho osoby nebyly zjištěny žádné skutečnosti, proč by se v jeho případě vnitřní přesídlení nemělo podařit.

25. Konečně nelze přehlédnout, že žalobce do ČR vycestoval již v listopadu 2018 za prací, nikoliv s úmyslem požádat o mezinárodní ochranu, naposledy přicestoval v červnu 2019 kvůli práci. Žádost o mezinárodní ochranu podal až po skončení platnosti pracovního víza. Tyto okolnosti nespovídají o naléhavé a palčivé potřebě mezinárodní ochrany.
26. Institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004: „[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ Pokud žalobce chce svůj pobyt v ČR legalizovat, je nezbytné postupovat podle příslušných právních předpisů. Institut mezinárodní ochrany nemůže v žádném případě nahrazovat postupy právních předpisů cizineckého práva, zejména zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.
27. K obavám stěžovatele z účasti v ozbrojeném konfliktu soud odkazuje na ustálenou judikaturu, podle níž odmítání povinné vojenské služby není samo o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, není-li spojeno s reálně projeveným politickým či náboženským přesvědčením (rozsudky ze dne 29. 3. 2004 č. j. 5 Azs 4/2004-49 či ze dne 7. 8. 2012 č. j. 2 Azs 17/2012-44, usnesení ze dne 17. 6. 2015 č. j. 6 Azs 86/2015.31, ze dne 24. 2. 2016 č. j. 6 Azs 267/2015-23, ze dne 20. 4. 2016 č. j. 2 Azs 67/2016-24 či ze dne 25. 5. 2017 č. j. 10 Azs 79/2017-32). Pokud žalobce namítal, že nemůže být v L. nucen bojovat proti lidem z vlastní (ukrajinské) národnosti, tyto obavy též lze eliminovat právě vnitřním přesídlením.
28. K obecným námitkám ohledně porušení jednotlivých ustanovení právních předpisů soud uvádí, že ani tato porušení ze strany žalovaného neshledal. Soud nenalézá deficit v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, a to jak

v odůvodnění, tak i výroku a poučení. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

29. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 2. prosince 2021

JUDr. Lenka Loudová v.r.
samosoudkyně